

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fel. évre . . 50 L — b.
Negyed évre 25 L — b.
Havonta . . 9 L — b.
Nyitási sora 6 L — b.
Föld. poltsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Közdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Közdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Fiumét hivatalosan átvették az olaszok.

Amint a lapok erről beszámoltak, Fiume kérdését végleg megoldották és átadták az olasz állam részére.

Az ünnepies átvételről a Szatmárnémeti-megyei lapok Szamos c. lapjainak eredeti tudósítása alapján a következő érdekes, színes riportban számol be:

Fiume, márc. 26.

A Karszt szikláiról visszhangzó ágyudörgések kíséretében partra szállott Fiume földjére III. Viktor Emánuel olasz király. Az ember megdörzsöli szemét, nem álmodik-e? Vagy az a régi, régi emlék az az álom? Talán nem is igaz, hogy Fiume valaha magyar volt. Talán csak álmotuk azt, hogy fenn, a sziklás hegyeknek neki kapaszkodó lejtős utca végén, a kormányzói palotában Gaefano Giardino tábornok helyén magyar kormányzó ült és gazdátta a város dolgait? Vittorio Emanuele III. nem mint vendég lép Fiume földjére, hanem, mint szuverén ur. Amint az újságírók és a falakra ragasztott plakátok mondják, ő a „re liberatore”, a „re vincitore”. Azért jött, hogy ünnepélyesen birtokba vegye Fiumét. A molón, a rakparton, a piazzán, a tömött ablakokban és az emberfűrőkkel megrakott háztetőkön szorongó tömör ember a „győzelmes király”-t, a „főlszabadító király”-t ünnepli benne. A szerzett tapasztalatok után azt kell hinnem, hogy ez az olaszos temperamentummal áradó ünnep a szívekben jön és őszinte. Igaz, hogy Fiume — az igazi, a nem bevándorolt Fiume — az olasz nyelvű lakosságot is beleértve, visszasírja még azt az időt, amikor ez a város magyar kikötő volt, amelyre olyan pazarló könnyelműséggel költek, mint a dúsgazdag, öreg rué csalfa szeretőjére. A magyar idő alatt hajó-hajó mellett zsufolódt itt a kikötőben, gőzös érkezett, gőzös indult, forgalom, munka, jólét lüktetett a város utcáin. Most három év óta egyetlenegy érkező vagy induló hajót sem láttam, a rakodó partok szinte teljesen üresek. A d'Annunzio idejében fedődugókkal védett kéményekkel legalább még itt heverték azok a hajók, amelyek Fiumét a régi jó időkben forgalmassá tették. Most azonban mindezek a fehér csillagos, vöröskravátlis gőzösök megszöktek boldogabb, elevenebb kikötők felé. Fáj az ember szíve, amikor végignézi a magyar millióiból épült raktárokon és rakodó partokon.

Ezekután a Szent Vitus templomában tartott hálaadó istentisztelet lefolyását írja le a tudósító. A stilszerű, kedves, meleg és festői színes képet így eleveníti meg a tudósító széles megfigyelésre valló riportjában:

Szent Vitus temploma a Bazilikák rendszere szerint épült, kerek kupolás, nagy központi hajóval. Előtte a téren, a Piazza di San Vito-n csukaszürke egyenruhás, rohamsisakos olasz gyalogosok hármass sora áll szemben a templom nyitott ajtajával. A sorfal azonban előzékenyen megnyílik mindenki előtt, aki be akar menni a templomba. Odabenn a kupola omán nyílásáig beszivárgó félmohály keveredik, az égő gyertyák sárga világosságával, a színesített szárnyas ajtón keresztül pedig sugárzó kékben ömlik a tavaszi napfény a templom kövezetére. Kívülről a napfényvel együtt peemlik a gyermekkacagás, asszonykiáltás, a fűnyírás, örökön örökre nyüzsgő, zsiromgó olasz let lármája. Mindez azonban szépen összefér az orgonabugással, a föl-fölharsogó vegyes kórusal és az oltár előtt miséző papok elnyújtott, éneklő hangjával. Ott elől, az oltár kö-

zépén ülnek a notabilitások: Gaefano Giardino tábornok és szenátor, városparancsnok, a magasarangu katonatisztok, a város vezető méltóságai, a Fiumében székelő konzulátusok képviselői. A főhajón végig nyilegyenes, széles utat őriznek a számukra nyitva a sorfalat álló carabinieriok. Festői szép fluk: barna arcok, fekete hajak, ragyogó sötét szemek. Frakk módjára kifecskefarkozott fekete egyenruha rajtuk, a nadrágon vörös pánt, a fecskefarkon vörös szegély. Ahogy mereven, karcsu derékka állanak, hátulról nézve olyanok, mintha nagy fáradsággal idomított cellulóze-szárnyas óriási bogarak volnának. A keblükön ezüstgomb sokasága, a vállukon gazdag fehér epulette, fehér paszománt sokasága keveredik rajtuk az érdemrendek sokaságával, háromszögű Napoleon-csákójukon vörös-piros tollbokrétá, oldalukon fehérfogóju, kurtá egyenes kard, a hasuk előtt összefogott kezükben rövid karabély... A két sor carabinieri színes vonala mögött szorongva tolong, hullámoz, nyakát nyújtogatja a tömeg. A férfiak, asszonyok között feltűnően sok a gyermek. Mellettem egy apa az ölében tartja négy-öt éves kis fiát és igyekszik az emlékeztetésre vésni a ragyogóan tarka ünnepség minden mozzanatát.

A görög nemzetgyűlés detronizálta a királyt.

(Athén, március 26.) A Havas-ügynökség jelenti: A görög nemzetgyűlés tegnap ülésén elhatározta, hogy a dinasztia detronizálja és köztársaságot létesít.

Mikor az inast a céh tanította becsületre.*

A világ átalakulásával sok régi tradíció omlott a porba, csak a muskátlis szobák eldugott sarkában meghúzódó céhládák megpillantása zökkent vissza egy pillanatra a régmúlók régi rendszerű, alapjában véve egészséges világába. Egy cehláda dohos zugában akadtam rá százszentendős jegyzőkönyvek megfakult lapjaira, megfakult lapok között egyik céh törvényeire. Mert a céhparagrafus előírása törvény volt, parancs volt a céh minden egyes tagjára és azt megtorlás nélkül nem is hágtá át senki.

Érdekes céhbeli rendelkezést tartalmaz az a része a közdivásárhelyi lakatos céh törvényeinek, mely az inas kötelességeit foglalja magába. Becsületességre tanította a céh az inast. Becsületességre a fellebbvalói, a nagyok, az öregek iránt. Ezt bizony napjainkban nem igen tudja megérteni és betartani az inastársadalom.

„Az Inas Esztendő — mondja a céh-parancs — az idegenekre való nézve 4, az Mesterek gyermekeikre néve pedig 3-ra határozott. A beálláskor az idegen 10 mforintot, a mesterek gyermekeik pedig 5 mforintot fizessenek; egy veder bor és ahhoz mérsékelt sült, vagy turóval és kenyérrel együtt. A Mesternek való fizetés menynysége a tanításért a Feleknek tetszéseken hagyatik.

Ezekután Inasi-Kötelesség:

Köteles az Inas mesterének, avagy mesternejének mindennemű illendő és tisztességes parancsolatait híven és igazán beteljesíteni; a Mester a felszabadulásakor magaviseletéhez mérőleg megjutalmazhatja. Még további kötelessége az Inasnak, hogy nemcsak Mestertől és Mesternéjétől függjön, hanem egy becsületes műhelyben levő Mesterlegénytől is úgy, hogy annak

* Az Iparosok Lapja legutóbbi számából vesszük át a lap közdivásárhelyi szerkesztőjének érdekes írását.

is mesterséghez illő parancsolatját megfogadni köteles. Továbbat parancsolatik az Inasnak, nemcsak a céhbeli mesterembereket megbecsülni, hanem akik nálánál idősebbek, az utcán találva tartozik becsületet adni. Emellett az Inas tartozik a háznak mindenféle terhét elvégezni, ugymint: asztal, székek megmosását, a műhelypad megtakarítását és eszközök jórendben való mindenkori tartozását megtenni és véghez vinni. Amely kötelességeket magának tartsa minden becsületes Inas, a melyek parancsolatnak céhnek rendelkezéséből.

Igy írta elő annak idején a céh az inas kötelességeit. A dogmák bemohósodtak, azonban a régi szellem, tanítása még ma is átmutatás kell legyen a tanoncnevelés problémájánál, hogy művelt, képzett iparosságot adjunk a jövőnek.

Kovács J. István.

Kongregációi ünnepély a főgimnáziumban.

A helybeli róm. kath. főgimnázium Mária kongregációja — amint múlt számunkban említettük — vasárnap, március 30-án d. u. 5 órakor ünnepélyt rendez a főgimnázium tornacsarnokában.

Az ünnepély műsorát a közönség tájékoztatására, felhíva még egyszer a figyelmet, itt közöljük:

1. *Marsch und chor* (zenequartett); játszószák: Berl, Mágori, Nagy, Réz.
2. *Jelige*: Dr. Dávid Istvántól; előadja az ifjúsági énekkar.
3. *A kongregáció történeti multja*. Felolvasás; tartja: Virágh Zoltán, a kongr. elnöke.
4. *Drosnyák I.: A lecke*. Szavalja: Antal József V. oszt. tan.
5. *Alois Kalanz: Chant serb*. Zongorán játssza: Vargha Lajos VII. oszt. tan.
6. *Szalay dr.: A lepke*. Makáma. Előadja: Dávid László VII. oszt. tan.
7. *Beethoven: Ukrainisches Volksleid* (zenequartett).
8. *Várad: Petőfi a Hortobágyon*. Melo-dráma. Előadja: Molnár Dénes VII. o. t., kísérik: Réz D. és Berl M.
9. *Dürner Gy.: Viharban*. Éneklő: az ifjúsági énekkar.
10. *Befejező beszéd*. Mondja: Huszár Jusztin kongr. préses hittanár.
11. *Schubert: Marsche militaire*. (Zenequartett). Berl, Mágori, Réz, Nagy.

HIREK

Szombat, márc. 29.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** A ref. egyházközség képviselőtestületét a hívek kívánságára vasárnapra, e hó 30-ikára összehívták. A rendkívüli közgyűlést, mely népesnek ígérkezik fontos tárgysorozata miatt, a ref. egyházközség gyűléstermében tartják meg.

— **Megszavazták az új lakbértörvényt.** A parlament keddi ülésén az új lakbértörvényt lényegtelen módosításokkal megszavazták. Az új törvény humanus intézkedéseket ír elő lakókra, akiket nem lehet három évig kitenni a lakásukból. Az üzletek bérlete egy évre van meghosszabbítva, azonban a háztulajdonosnak joga van a bérlet kilakoltatni, ha az a törvényben megszabott lakbéremelést nem teljesíti.

— **A fodrászok emeltek.** Amint értesülünk, a helybeli fodrászaink legközelebb felemelt árak mellett fognak haját vágni és borotválni. Az új tarifa szerinti hajvágás és borotválás 20 leu. Ehhez arányítva emelkedtek a havi előfizetők díjai is. Az új árszabályt felsőbb jóváhagyás után fogják fodrászaink lapunk utján közölni.

— **Halálozások.** Egy városunkból elszármazott uriaszony: Dobay Lajosné szül. Réthy Gizella hunyt el 64 éves korában Sepsiszentgyörgyön f. hó 26-ikán. Az elhunyt holttestét tegnap délután városunkba szállították és az itteni ref. temetőben helyezték nyugalomra a város közönségének impozáns részvételével. A holttestet szállító gyászkocsi a kísérő kocsikkal 4 órakor érkezett a város Csernátoni-uti bejárójához, ahonnan harangzugas között haladt a gyászmenet a temetőig. A temetőben Paál Lajos lelkész mondott imát, Szabó Jenő lelkész pedig felemelő beszédében világította meg az elhalt uriaszony jótékonyágáról ismert szívét.

— Dicsőséges örök rejtelve — ugymond — az anyaságra mindig vágyó női léleknek, hogy mikor saját szent martiriumával kivívott boldogságának nem örülhet a ringó bölcső mellett; mikor a Gondviselés tőle a családot megtagadja, nem nyugszik bele sorsába, az örökkön élő szeretet világossága mellett családot keres magának a családi hajlék küszöbén túl, hol a nagy beteg élet nyomora segélyért sir, ahol a társadalom mostoha gyermekei anyáért kiáltanak, ahol a szegények és ügyefogyottak a jóságos kézre várnak, mely az emberi jóságba már-már elvesztett hitüket visszaadja! Bizony, bizony mondom néktek, az a legszentebb anyaság, mikor a nő a szenvedő emberiséget fogadja családjának, az a *mater gloriosa*, akinek szent-erzsébeti kötétyében nem a kenyérdarabok változnak rózsákká, hanem még a rózsák is kenyérdarabokká.

Az elhunytat városunkban is kiterjedt rokonság tagjai: a Benkő, Tóth, Weloreiter, Török és Nagy családok gyászolják.

Intze Balázs uzoni körjegyző, ki Nyujtódon is sokáig jegyzősködött, 58 éves korában Uzonban elhunyt.

— A tifusz-járvány még mindig szedi áldozatait Marosvásárhelyen. Már hetekkel ezelőtt tifusz-járvány lépett fel Marosvásárhelyen s azóta napról-napra szedi áldozatait e rettenetes betegség a székely fővárosban. Ujabb is többen haltak meg. Amint az Az Ellenzék írja, a halálozási arány igen nagy, a járvány nem szűnt meg, a tudomány nem tudja sem felfedezni a baj okát, sem azon segíteni.

— **Egységes kamatláb Nagyváradon.** Pár nap óta tanácskoznak a nagyváradai bankok az egységes kamatláb megállapítása érdekében. A bankközi megállapodás szerint az ottani bankok egyöntetűen a betétek után 16 százalékot fizetnek, viszont a bankkölcsönök után 28 százalékot számítanak fel.

— **Minden művelt iparos az Iparosok Lapját olvassa.**

— **Az emberek hetven százaléka nem becsületes.** Egy párisi lap a maga közvetlen tapasztalataiból sehogy sem tudta eldönteni, hogy az emberek tulnyomó többsége melyik táborba sorakozik: a becsületesek, vagy a nem becsületesek táborába. Soká törte az eszt, hogy mi módon tudna meggyőződni erről a kérdéssel. Végre szenzációs ötlete támadt. Elhatározta, hogy kelepcét állít, amelyben a nem becsületesek bennmaradnak. Egy nagyon ismerős párisi urat belevont a játékba és ennek az urnak az aláírásával száz levelet íratott. A leveleket különböző párisi előkelőségeknek címezte:

— „Uram! Itt küldöm az öt frankot, amelylyel Önnek a multkor adása maradtam.”

A levélhez tényleg mellékeltek is az öt frankot és várták az eredményt. Három hétig vártak. Mindössze harminc ember küldte vissza az öt frankot azzal, hogy tévedés forog felett, mert a cimben megadott ur nem tartozik. Mindjárt meg is csinálták a statisztikát. A becsületes emberek voltak a képviselők és az írók. Az utóbbiak közül csak egyetlenegy tartotta meg az öt frankot. Elég becsületeseknek mutatkoztak az orvosok és a magánosok. Ellenben szomorú bizonyítványt állítottak ki magukról a diplomáták, a papok, az akadémikusok és a hivatalnokok, mert ezek közül két becsületesre három nembecsületes jut. A legnagyobb gonosztevők voltak a vegyeskereskedők, a mészárosok, a borkereskedők, fodrászok.

Ezek közül egyetlenegy sem küldte vissza az öt frankot. Az a legérdekesebb, hogy az egyik címzett választott a levélre, de nem küldte az öt frankot. A levél így hangzott:

— „Uram, nem emlékszem ugyan, hogy ön tartozik nekem öt frankkal, de ön valószínűleg jobban tudja. Nyugtatom az öt frank vételét.”

Városi mozi.

— Játék a sorssal. —

(A mozi-iroda közlése.) Április 2., 3-án, szerdán és csütörtökön a szokott időben jön *Játék a sorssal*, dráma 5 felvonásban. Főszereplők: Fenyő Emil, Thea Worth, Mattyasovszky Ilona, Bolvári Géza. — Haydale lord, az ellenzék vezére, betegsége miatt vissza akar vonulni a politikától, amikor találkozik Flowers Arthurrall, aki tökéletes hasonmása a lordnak és ezért megkéri, hogy cseréljen vele életet. Flowers belemegy a cserébe és nemcsak politikai sikereket arat, de Haydale elhanyagolt feleségét is boldoggá teszi. Leleplezés fenyegeti sikerei csúcspontján, de Haydale meghal és így a csere titokban marad és most már Flowers is végleg lord Elaydale marad. — A film az angol politikai életet és a felső tízezer erkölcesit filmesíti meg bravúrosan, mindvégig izgalmasan.

Meghívó.

Kézdivásárhely és vidéke Hangya szövetség 1924. április 6-án, vasárnap délután 3 órakor a tanácsszállásnál tartja évi közgyűlését, amelyre a tagokat ezúton is meghívja.

Az Igazgatóság.

ÉRTESÍTÉS.

Szives tudomására hozza ugy a városi, mint a vidéki tisztelt fogyasztó közönségnek a brassói „Internationale” Kereskedelmi Vállalat KÉZDIVÁSÁRHELYI KIRENDELTSÉGE (Vasut-utca 19. szám, Dávid Gyula-féle ház), hogy állandóan raktári tarti kizárólag búzából őrölt

finom-, főző-lisztekből,

valamint

első és másodrendű kenyérlisztekből,

amelyek zsák-számba a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Száraz kukorica kisebb-nagyobb tételben kapható.

Egy régi hegedű tokkal együtt eladó; ugyanott üres ládák eladók.

Értekezhetni: TORDAY JÁNOS kereskedőnél.

Lencsés-árpa főrek eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Ne fusson Brassóba,

itt is bevásárolhatja a város és vidék intelligenciája a

női szalma- és szőrme-kalap

ujdonságait. — Több, mint 30 modell-, legújabb fazon — megérkezett. — Várjon addig! — Pénzt takarít meg! Az utliköltséget is megspórolja!

KOVÁCS JÓZSEF, kalapgyáros
Vasut-utca 33. szám.

Jó családból való, erősebb flu
kovács-tanulónal
fölvétetik. :: Cim a kiadóhivatalban.

Génuában, Hágában

nem tudtak oly békét csinálni, melyik tartós legyen

Egyedül csak SZANTÓ Kézdivásárhely

tud tartós és békebeli cipőt készíteni.

Olcsó és pontos kiszolgálás. Tartósságáért felel

Prima fogarasi vetőza
kapható:

NAGYMIHÁLY cementáru telepe

Barcsa Sándorné Beczmann Erzsik
női kalap és divatszalonjába megérkezte

a legújabb divatu tavaszi és nyári női

TAGÁLKALAPOK

Virágok és kalap-diszek minden színbe

Ugyanott megrendelésre készülnek bortni és

lyem kalapok a legújabb divat szerint.

Kereskedő urak figyelmébe

Naponta

: friss: „Ghidiceni” élesztő

o kapható: BERGER-lisztraktár.

ELADÓ SZÉN

körülbelül 150—200 métermázsza.

Érdeklődni lehet Bogdán Károlynál, Martonfal

Ékszerujdonságo

a legnagyobb választékban csakis

KLEIN ékszerésznél kaphat

Allandó nagy választék „Omega”, „Dox

„Tawanes Watsch & Co.”, „Cyma” és „Enig

órákban.

Valódi ezüst, „Argentor” ezüst és más v

jegyű Alpaca ezüst dísz tárgyakban nagy

laszték.

Ékszerjavításokat és átalakításokat, vala

uj ékszerek elkészítését vállalom.

Órákat javítok 3 évi írásbeli jótállással.

Törött arany és ezüstért bárkinél is töl

fizetek.

Klein Zsigmond órás és aranyműv

Főter 33. szám.

Főter 33. szám

Kászoni főkut vize:

SALUTARIS

kicsinyben és nagyban kapható:

Bene Albert üzletében.

A Salutaris borral vegyítve a lehető legkellemesebb üdítő ital

és járványok idején, mint ivó víz megbecsülhetetlen.